

رشد عرفان در سبک عراقی

علی رشیدی

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، سنندج، ایران

چکیده

اوضاع اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی هر دوره مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر اندیشه‌ی ادبی است و جهت‌گیری آن را مشخص می‌کند. پس از حمله مغول با توجه به ویژگی‌های خاص حاکم بر جامعه ایران و وجود بسترهای فرهنگی و اجتماعی، آموزه‌های عرفانی رواج چشمگیری پیدا کرد. تأثیر این عوامل سبب گردید تا در سبک عراقی مفاهیم عرفانی بیش از هر دوره دیگری مشاهده و سبب تمایز آن از دوران قبل و بعد خود گردد. از این‌رو در تحقیق حاضر تلاش شده به بررسی عوامل مؤثر بر رشد عرفان و رواج و انتشار شعر و مفاهیم عرفانی و عمومیت یافتن آن در میان مردم عادی پرداخته شود. بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد عواملی چون فقر، آزادی دینی، اعتقادات خرافی مغولان، توجه و احترام شاهان مغول به صوفیان، ساخت خانقاه‌ها، تألیف آثار عرفانی و مردم‌داری صوفیان، سبب توسعه تفکر عرفانی و به دنبال آن ورود این مفاهیم در ادبیات سبک عراقی شد و سبب شد قسمت عمده‌ای از آثار شاعران و نویسندگان این دوره مملو از مفاهیم عرفانی گردد.

واژگان کلیدی: مغول، عرفان، سبک عراقی